

opstillede, som om man havde opgivet Fordringen paa en egentlig parlamentarisk Regjering; Man maatte altsaa være forberedt paa, at den Forsatning, der blev givet, ikke erholdt en parlamentarisk Regjering (En Stemme: Rigsdagen har udtalt det til det gamle Ministerium!). Det, den ærede Rigsdagsmand der siger, er fuldkommen sandt; Rigsdagen har udtalt det til det gamle Ministerium, men den historiske Udvikling, som jeg her berører, kan aldeles ikke afficeres herved; thi, naar der er Tale om Adressens Fordringer, maae de absolut blive de samme, enten man havde det ene eller det andet Ministerium for sig. Naar det Spørgsmaal saaledes foreligger: har Ministeriet indfriet de Fordringer, der ere gjorte i Adressen, saa kan jeg for mit Vedkommende ikke andet end bevare det med „Ja“. Der kan have været forskellige Meninger om, hvorledes Valgretten vilde blive, og om mange andre Punkter, men det tør jeg paastaae, at Alle i Adresse-Udvalget vare enige om netop ikke at berøre Valgretten, fordi der var saa stor Uenighed om dette Spørgsmaal, at det vilde have været umuligt at faae Adressen frem, dersom det var stillet som en Betingelse, at man skulde have opstillet bestemte Fordringer i saa Henseende. Altsaa, Forhaabningerne med Adressen kunne have været forskellige, men det er stor Uret nu at fremtræde med den Paastand, at Ministeriet, der afløste det gamle, havde bundet sig ved Adressen i saa Henseende. Dersom det imidlertid var muligt at faae en bedre Forsatning, saa vilde jeg, ganske som den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Steen), ubetinget slutte mig til dem, der kunde gennemføre en saadan. Jeg seer væsentlige Mangler ved den nærværende Forsatning og det i flere Punkter, skjøndt den ogsaa har væsentlige Fortrin, med Hensyn til hvilke jeg skal holde mig til Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen), men, hvor nødig jeg end vil see det nærværende Ministerium gaae af — et Ministerium, hvilket jeg troer Danmark skylder flere gode Foranstaltninger, og det at det har bragt os udover den farligste Krisis, hvori Landet i lang Tid har været — vilde jeg dog, dersom det var muligt at opnaae en bedre Forsatning, følge

dem, som kunde skaffe en saadan. Saavidt kan Rigsdagens Forpligtelse ikke gaae, at den, dersom der kunde skaffes noget Bedre, skulde, fordi Ministeriet har indfriet sit Program, ikke tage det Bedre, naar Forholdene vare saaledes, at man kunde faae det. Det er mig aldeles klart, at det vilde være vor Pligt at gaae den Vej. Vi ere imidlertid her stillede imellem et Ja og et Nei. Alle Betingelser ere afviste som uantagelige fra Ministeriets Side. Nu er altsaa Spørgsmaalet, hvorhen gaae vi, dersom der bliver sagt et Nei. Den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har mange Gange her i Salen, naar der var Spørgsmaal om at stemme i en vigtig Sag, foreholdt dem, der gik en anden Vej end han, at de maatte være beredte paa at skabe et Ministerium og gennemføre de Planer, som fandt Anklang her i Forsamlingen. Jeg troer, at denne Fordring har mange Gange og fordetmeste været uberegtiget, og jeg troer det af den Grund, at der da kun var Spørgsmaal om Love, som ikke absolut skulde gennemføres en bestemt Dag eller et bestemt Aar, men kunde og tilbeels burde lade vente paa sig. Da Rigsdagen s. Ex. i Told- og Arvesagen afgav sin Stemme, var der Intet iveien for at vente med en Afgjørelse, indtil Fællesforsatningen var skaffet tilveie, og man var endog i saa Henseende i Samklang med Kundgjørelsen af 28de Januar 1852. Men Forholdet er nu et andet; Spørgsmaalet kan ikke længer staae aabent. Vi maae tage en endelig Beslutning. Efterat Rigsdagen tre Gange har vedtaget Grundlovsforandringen, er det en moralsk, ikke en juridisk, men en moralsk Umulighed at benytte Rigsdagen som Rigsorgan. Jeg anseer det ugjortligt for noget som helst Ministerium i længere Tid at befinde sig i den svævende Tilstand, som vil fremkomme, naar nærværende Fællesforsatning ikke gaaer igjennem, og man ikke meget hurtigt kunde gennemføre en anden. Det er Faren, jeg seer i dette Dieblis; jeg kan ikke, som min ærede Ven for Kjøbenhavn (Steen) sige, at dersom den ærede Rigsdagsmand fremsatte et Forslag, og det havde Sandsynlighed for, at det vilde gaae igjennem (Steen: Ja, og det duede noget!) slutte mig dertil, heller